

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัย รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในพื้นที่การพัฒนารายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อศึกษามัธยมศึกษาการจัดสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในพื้นที่การพัฒนารายฝั่งทะเลตะวันออก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไรในการวิจัย ประกอบด้วย
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ระยอง และ ฉะเชิงเทรา จำนวน 270 โรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หรือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนงานเลือก รวมทั้งสิ้น 603 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 270 คน และครูผู้สอนงานเลือก 333 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด โดยแยกออกเป็น 2 ฉบับ สำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอนงานเลือก แบบสอบถามแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้กอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร เกี่ยวกับการเตรียมการจัดสอน และการติดตามผลการจัดสอนงานเลือก แบบสอบถามครูผู้สอนงานเลือก เกี่ยวกับการดำเนินการจัดสอน และการติดตามผลการจัดสอนงานเลือก มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการจัดสอน และการติดตามผลการจัดสอนงานเลือก แบบสอบถามครูผู้สอนงานเลือก เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการจัดสอน และการติดตามผลการจัดสอนงานเลือก มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยมีหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขอความร่วมมือโรงเรียน ในการทอบแบบสอบถาม สำหรับแบบสอบถามที่ส่งไป 603 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 577 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.69 เป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 259 ฉบับ และแบบสอบถามของครูผู้สอนงานเลือก 318 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ วิเคราะห์โดยใช้คาร์ร้อยละ และเสนอ
ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจักสอนงานเลือก วิเคราะห์โดยใช้
คาร์ร้อยละ และ เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการจักสอนงานเลือก วิเคราะห์
โดยใช้คาร์ร้อยละ และเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ในโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดใหญ่มาก ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี ดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี ใน
โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี ใน
โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี
ในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี
ในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี ดำรงตำแหน่ง
ต่ำกว่า 5 ปี ผู้บริหารในแต่ละขนาด ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละขนาดส่วนใหญ่ เคยเข้ารับการอบรม
เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่ไม่เคยเข้ารับการอบรม
เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

1.2 ครูผู้สอนงานเลือก ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวิชาเอกประถมศึกษา ภาษาไทย และสังคมศึกษา
ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก และขนาดเล็กมาก ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า
5 ปี ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีประสบการณ์
1-5 ปี ครูสอนงานเลือกในแต่ละขนาดส่วนใหญ่สอน 15-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
และมีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน คือ ส่วนใหญ่รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน

ในโรงเรียนแต่ละขนาด ครูผู้สอนงานเลือก เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรม หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แขนงงานเลือกที่ครูผู้สอนงานเลือกใน แต่ละขนาด ส่วนใหญ่สอน คือ แขนงงานบ้าน แขนงงานเกษตร และแขนง งานประดิษฐ์

2. สภาพการจักสอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

2.1 การเตรียมการจักสอนงานเลือก

ค่านแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ได้ กำหนดแนวทางการดำเนินงานการจักสอนงานเลือก โดยมุ่งเน้นความสนใจ ความฉันทน์ และความสามารถของผู้เรียน อาชีพของชุมชนในท้องถิ่น ผู้กำหนด ประกอบด้วย ครูวิชาการกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน และ คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน สำหรับแนวปฏิบัติในการจักสอน โรงเรียน แต่ละขนาดดำเนินการโดยมุ่งให้นักเรียนมีทักษะ และความสามารถขั้นพื้นฐาน คำนวิชาอาชีพ แขนงงานเลือกที่จักสอนส่วนใหญ่ คือ แขนงงานบ้าน แขนง งานเกษตร และแขนงงานประดิษฐ์ ในโรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ส่งเสริม ให้มีการฝึกปฏิบัติภายในโรงเรียน เพราะสะดวกแก่การควบคุม และมีความ พร้อมทั้งค่านบุคลากร อุปกรณ์ และสถานที่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการมีทักษะในการ ประกอบอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ตามควรแก่วัยและความรู้ การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก และเล็กมาก คือ การพานักเรียนไปทัศนศึกษา ความสดานฝึกงานของผู้ปกครองที่มีการ ประกอบอาชีพอิสระ ในโรงเรียนขนาดใหญ๋ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก คือ การเชิญวิทยากรพิเศษ

ค่านเกณฑ์ โรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่พิจารณาความพร้อม ของโรงเรียน การคัดเลือกครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากพิจารณาจาก

ประชุมการค้นคว้าวิชาชีพ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และ
ขนาดเล็กมาก พิจารณาจากความสามารถ ความสมัครใจ โดยไม่คำนึงถึง
วุฒิ การส่งนักเรียนไปฝึกงานตามแหล่งวิทยากร สถานประกอบอาชีพอิสระ
ในชุมชน ปรากฏว่าโรงเรียนแต่ละขนาดส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติ สำหรับ
หลักเกณฑ์ที่โรงเรียนทุกขนาด จัดส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่
พิจารณาเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติตรงกับแขนงงานที่จัดสอน

ด้านการวางแผน โรงเรียนขนาดใหญ่มาก พิจารณาข้อมูล
เกี่ยวกับความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต และความพร้อมด้าน
ทรัพยากรของโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากร โรงเรียนขนาดใหญ่พิจารณาข้อมูล
เกี่ยวกับความพร้อมด้านทรัพยากรของโรงเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และ
บุคลากร โรงเรียนขนาดกลางพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมด้านทรัพยากร
ของโรงเรียน เกี่ยวกับบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก
พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น โรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่
มีการสำรวจข้อมูล เพื่อนำมาวางแผนโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ด้านการจัดเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โรงเรียนทุก
ขนาด มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมของครูผู้สอนก่อนการจัดสอนแต่ละแขนง
โดยในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ใช้วิธีศึกษาจากประวัติการศึกษาของผู้สอน
โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก ใช้วิธีสัมภาษณ์
ครูผู้สอน การเตรียมครูผู้สอนเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในโรงเรียนทุก
ขนาดส่วนใหญ่ใช้วิธีแจกเอกสาร แนวการสอน พร้อมทั้งหลักสูตร และ
ขอความช่วยเหลือให้ศึกษา สำหรับการช่วยเหลือครูผู้สอนในการเพิ่มพูนทักษะความรู้
ในแขนงงานที่สอน ส่วนใหญ่ใช้วิธีสนับสนุนให้ไปศึกษา กูงาน ในด้านเอกสาร
ประกอบหลักสูตรที่จัดให้ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ ใ้แก่ แผนการสอน กำหนดการ
สอน คู่มือการจัดการเรียนการสอน และหนังสือความรู้สำหรับครู การจัด
สภาพของสถานที่ฝึกปฏิบัติ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง

และขนาดเล็ก จัดโดยคำนึงถึง ความสะดวกต่อการใช้ของผู้เรียนและผู้สอน
ในโรงเรียนขนาดเล็กมาก จัดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน

ด้านการจัดบริการแนะแนว โรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่
ดำเนินการโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านการประกอบอาชีพและการ
ศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดบริการแนะแนว โรงเรียนขนาดใหญ่มาก
คือ ครูแนะแนว และครูประจำชั้น โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก
และขนาดเล็กมาก คือ ครูประจำชั้น ลักษณะการจัดบริการแนะแนว โรงเรียน
แต่ละขนาดส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนและโครงการตลอดปี ขั้นตอนการจัดบริการ
แนะแนวในโรงเรียนทุกขนาด ดำเนินการโดยจัดทำแผนและโครงการ
แนะแนว ติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และกำหนดหน้าที่ความ
รับผิดชอบของคณะกรรมการ

2.2 การดำเนินการจัดสอนงานเลือก

การได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใน
โรงเรียนทุกขนาด บุคลากรที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน ส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์
และช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ การส่งเสริม สนับสนุน ใ้ใช้ชีวิตให้ค่าปรึกษา
และคำแนะนำ ชักถามถึงปัญหาการสอน มอบหมายงานตามความสามารถ
และสนับสนุนงบประมาณ

การใช้เอกสารประกอบหลักสูตร ในโรงเรียนทุกขนาด
ส่วนใหญ่มีจำนวนไม่เพียงพอ เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้ ส่วนใหญ่ได้แก่
แผนการสอน กำหนดการสอน หนังสือความรู้สำหรับครู และใบงาน โรงเรียน
ทุกขนาดส่วนใหญ่มีการจัดทำใบงาน ใบความรู้ และกำหนดการสอน โดยครู
ผู้สอนแต่ละคนจัดทำขึ้นเอง ผู้ให้คำแนะนำ คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในกลุ่ม
วิชาเดียวกันที่มีประสบการณ์มากกว่าในโรงเรียนเดียวกัน และหน่วยงานที่สนับสนุน
เอกสารประกอบหลักสูตร คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ศึกษาจากแผนการสอน โรงเรียนขนาดเล็กมาก จัดทำบันทึกการสอน โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่มีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบก่อนการสอนทุกครั้ง การมอบหมายงานในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มอบหมายงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนเรียนภาคทฤษฎี ก่อนการปฏิบัติทุกครั้ง โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่เลือกวิธีสอนโดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ ความพร้อมของผู้เรียน ลักษณะของเนื้อหาวิชา และความถนัดของครูผู้สอน ใช้วิธีสอนด้วยการแบ่งกลุ่มทำงาน และการสาธิต

การใช้สื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีการใช้ทุกครั้ง อุปกรณ์การสอนที่จัดทำขึ้นเอง ส่วนใหญ่จัดทำโดยครูและนักเรียน อุปกรณ์การสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ ของจริง รูปภาพ และวัสดุฝึก การเลือกอุปกรณ์การสอน ในโรงเรียนแต่ละขนาดพิจารณาจากลักษณะของเนื้อหาวิชา และความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนประเภทเอกสาร โรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ และขนาดเล็กมาก ใช้ใบงาน โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม โดยให้ทำรายงาน การใช้สื่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีการชี้แจงข้อบกพร่องและสรุปวิธีใช้ให้แก่ นักเรียนทุกครั้ง

การวัดผลและประเมินผล ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีการทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนทำการสอนในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นบางครั้ง เพราะเวลาไม่เพียงพอ โดยการซักถาม มีการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติทุกครั้ง โดยวิธีทดสอบเมื่อสอนจบหลักสูตร การประเมินผลการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก และขนาดเล็ก ให้ความสำคัญในเรื่องผลงานที่นักเรียนปฏิบัติได้ โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ให้ความสำคัญในเรื่องเทคนิคที่ดีต่อการทำงาน โรงเรียนขนาดเล็กมาก ให้ความสำคัญใน

เรื่อง วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และผลงานที่นักเรียนปฏิบัติได้ โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ มีการชี้แจงถึงหลักเกณฑ์และวิธีการ วัตถุประสงค์ให้ทราบก่อนการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง วิธีการที่ใช้ในการวัดผลการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก และขนาดกลาง ใช้วิธีพิจารณาจากผลงาน โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็กมาก ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน โรงเรียนขนาดเล็กมาก ใช้แบบทดสอบ ทดสอบภาคปฏิบัติ พิจารณาจากผลงาน และทดสอบเป็นรายบุคคล และหลังจากการประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีการชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบทุกครั้ง

การใช้สถานที่สอนและฝึกงาน ในโรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ ไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสม มีการใช้เป็นบางครั้ง เพราะไม่เหมาะสมกับบางแขนงงาน ส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนเดิมในการฝึกปฏิบัติ สถานที่ที่ใช้ฝึกงาน ส่วนใหญ่ใช้อาคารเรียนปกติดัดแปลงให้เป็นสถานที่ฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานที่ที่ใช้ฝึกงานเหมาะสมกับการใช้ประกอบการเรียนการสอน การจัดนักเรียนไปฝึกทักษะ หรือปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก ใช้วิธีพาไปทัศนศึกษาเป็นครั้งคราว โรงเรียนขนาดกลางไม่ได้จัดส่ง สถานที่ที่ใช้สอน หรือฝึกงานนอกสถานศึกษา ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่ คือ สถานที่ประกอบอาชีพอิสระ เช่น สถานที่ประกอบกิจกรรมภายในครอบครัว สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษา และปรับปรุงอยู่เสมอ โดยครูผู้สอนและนักเรียน

การจัดแนะแนวอาชีพ ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีการให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน โดยเชิญผู้ชำนาญการอาชีพในสาขาต่าง ๆ มาสาธิต และเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ การจัดแนะแนวอาชีพของครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทำเป็นการ โดยให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของอาชีพ โรงเรียนขนาดเล็กมาก

ดำเนินการโดยสำรวจความถนัด และความสนใจในอาชีพของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจตนเองของนักเรียนในโรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ ใช้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ การให้บริการข้อมูลทางอาชีพในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก และขนาดเล็กมาก คือ ช่วยให้รู้จักตนเอง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก คือ ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเหมาะสม โดยให้บริการครอบคลุมในเรื่อง ลักษณะของอาชีพ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาชีพ ประเภทของงานอาชีพ และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

2.3 การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก

การติดตามและประเมินผลการจัดสอน ในโรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลการเตรียมการจัดสอนงานเลือก โดยใช้วิธีสังเกตจากการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบ และซักถามจากนักเรียน และครูผู้สอน ผู้รับผิดชอบในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก คือ ผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และครูประจำวิชา โรงเรียนขนาดกลาง คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูประจำวิชา โรงเรียนขนาดเล็ก และเล็กมาก คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีการนำผลจากการติดตามและประเมินผลการเตรียมการจัดสอนงานเลือกไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นข้อมูลการจัดสอนงานเลือกให้เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจของนักเรียน ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู โดยวิธีสังเกตจากการปฏิบัติงานของครู และครูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูประจำวิชา ในโรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ มีการนำผลจากการติดตาม และประเมินผลการจัดสอนงานเลือกไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดการศึกษาให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับความถนัด และความพร้อมของโรงเรียน ครู และนักเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำผลจากการติดตามและประเมินผลการจัดสอนงานเลือกของ

โรงเรียน ไม้ไผ่ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีการนำผลจากการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนไม้ไผ่ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน คัดสินผลการเรียน และแนวทางการเรียนแก่นักเรียน

3. ปัญหาการคัดสรรงานเลือก กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3.1 ปัญหาการเตรียมการคัดสรรงานเลือก ด้านแนวการ
ดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการคัดสรรงานเลือกให้สอดคล้องกับ
อาชีพที่มีในท้องถิ่น โดยในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง
และขนาดเล็ก มีปัญหา ใค้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิชาอาชีพที่มี
ในท้องถิ่น ขาดอุปกรณ์และวัสดุฝึกในการฝึกปฏิบัติ โรงเรียนขนาดเล็กมาก
มีปัญหา ใค้แก่ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนงานเลือกมีไม่เพียงพอ
ด้านเกณฑ์ในการคัดสรรงานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของ
ท้องถิ่น โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหา ใค้แก่ บุคลากรที่มีความสามารถในการ
สอนงานเลือก แต่ละแขนงมีจำนวนจำกัด วัสดุที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับการใช้
ไม่สามารถจัดนักเรียนให้เขาเรียนใค้ตรงกับความต้องการทุกคน และสถานที่
ที่ใช้สอนและฝึกงานไม่เพียงพอกับการใช้ด้านกรวางแผน โรงเรียนทุกขนาด
ส่วนใหญ่มีปัญหาในการจัดทำแผนในการดำเนินการคัดสรรงานเลือก ซึ่ง
ปัญหาที่พบ ใค้แก่ ความพร้อมของโรงเรียนในการคัดสรรงานเลือกไม่สอดคล้อง
กับความต้องการของท้องถิ่น เวลาในการสำรวจหาข้อมูลมีจำนวนจำกัด
ด้านการจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการส่งนักเรียนไปฝึกงานนอกสถานศึกษา
ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีปัญหา ซึ่งปัญหาที่พบ ใค้แก่ ที่ตั้งของโรงเรียน
อยู่ห่างจากสถานฝึกงานมากเกินไป สถานประกอบการ และแหล่งวิทยาการ
ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับงานเลือกที่โรงเรียนจัดสอน ด้านการจับบริการแนะแนว

โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่มีปัญหา ซึ่งปัญหาที่พบ ใ้แก่ บุคลากรภายใน
โรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ บุคลากรภายในโรงเรียนไม่เห็นความ
สำคัญ

3.2 ปัญหาการดำเนินการจัดสอนงานเลือก เกี่ยวกับการได้รับ
การสนับสนุน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโรงเรียนแต่ละขนาด
ส่วนใหญ่มีปัญหา ใ้แก่ ขาดงบประมาณ บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มีเวลา และ
ไม่เห็นความสำคัญ การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนใหญ่มีปัญหา โดย
ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากมีปัญหา ใ้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำมี
ไม่เพียงพอ ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนขนาดใหญ่
ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก มีปัญหา ใ้แก่ ขาดแคลนงบประมาณ
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกขนาด มีปัญหา ใ้แก่
ความรู้พื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน ผู้สอนขาดความรู้ และเทคนิคในการ
เลือกวิธีสอนให้เหมาะสม สื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก
ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก มีปัญหา ใ้แก่ วัสดุอุปกรณ์ประกอบ
การเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหา ใ้แก่
วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ คำนเทคนิคและ
ทักษะในการใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา บางส่วนมีปัญหา ใ้แก่
ขาดคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนบางชนิด ขาดทักษะในการใช้
อุปกรณ์การสอน การวัดผลและประเมินผลส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหา การใช้
สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีปัญหา ใ้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานที่ฝึกปฏิบัติ
งานไม่เหมาะสม ที่ตั้งของสถานที่ฝึกปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับสภาพการใช้
งาน และสถานที่ฝึกปฏิบัติงานคับแคบ ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การ
จัดแนะแนวอาชีพ ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนใหญ่มีปัญหา ใ้แก่ ขาดความรู้
ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนว

3.3 ปัญหาการติดตามผลการจัดสอนงานเลือก เกี่ยวกับการ
ติดตามและประเมินผลการเตรียมการจัดสอนงานเลือกในโรงเรียนทุกขนาด

ส่วนใหญ่ มีปัญหาไค้แก่ ชาคเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ชาค การกำหนดแนวทางของการติดตามและประเมินผล และชาคการกำหนด ผู้รับผิดชอบโดยตรง การติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดสอนงาน เลือก ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา บางส่วนที่มีปัญหา ไค้แก่ ชาคเครื่องมือในการ ติดตามและประเมินผล ชาคการกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลให้ ชัดเจน และชาคการกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง การติดตามและประเมินผล การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก ส่วนใหญ่มีปัญห ไค้แก่ ชาคการกำหนด แนวทางการติดตามและประเมินผลการติดตามผลการจัดสอนให้ชัดเจน ชาค การกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง และยังไม่มีการนำผลไปใช้ปรับปรุงเกี่ยวกับ การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก การใช้ผลการติดตามและประเมินผลการ ดำเนินการจัดสอนงานเลือก และผลการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับครูผู้สอน ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเล ตะวันออก มีประเด็นสำคัญที่น่าจะนำมาอภิปรายในการดำเนินการจัดสอน งานเลือกดังนี้

1. การเตรียมการจัดสอนงานเลือก

โรงเรียนส่วนใหญ่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดสอนงาน เลือก โดยมุ่งเน้นความสนใจ ความถนัด ความสามารถของนักเรียน และ อาชีพของชุมชนในท้องถิ่น ดำเนินการโดยมุ่งให้นักเรียนมีทักษะ และ ความสามารถขั้นพื้นฐานด้านวิชาอาชีพ เกณฑ์การจัดสอนงานเลือกส่วนใหญ่พิจารณา จากความพร้อมของโรงเรียน เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการจัดสอนงานเลือก

ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เนื่องจากการ
 จัดสอนวิชาอาชีพในงานเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่กำหนด
 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สามารถ
 นำความรู้จากประสบการณ์ จากกระบวนการเรียนการสอนไปใช้เป็นพื้นฐาน
 ในการทำงาน และประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และความสามารถที่นั้น
 โรงเรียนควรคำนึงถึง ความถนัด ความสนใจ ความสามารถตามควรแก่วัย
 รวมถึงประโยชน์และผลที่จะได้รับ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการจัดสอนงานเลือก
 จะเห็นได้ว่า เป็นงานที่มุ่งจักให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความ
 สนใจ เป็นการปูพื้นฐานด้านอาชีพแก่นักเรียน ให้ออกไปดำรงชีวิตในสังคม
 ได้อย่างมีความสุขตามควรแก่วัย และอัธยาศัย หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมใน
 การประกอบอาชีพทั่วไป ซึ่ง ฮอปพอก (Hoppock 1967 : 543-547)
 ได้เสนอแนะไว้ว่า วิชาอาชีพที่เปิดสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ
 ควรจะมีลักษณะที่เป็นความต้องการ และความจำเป็นของสังคม ผู้เรียนได้
 นำไปใช้ได้ และสามารถยืดหยุ่นนำไปใช้งานในลักษณะใกล้เคียงกันได้ เมื่อ
 พิจารณาถึงการดำเนินการของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าส่วนใหญ่ดำเนินการได้
 สอดคล้อง ซึ่ง กรมวิชาการ (2526 : 16) ได้เสนอแนะแนวคิดที่โรงเรียน
 จะจัดสอนงานเลือกไว้ว่า ต้องคำนึงถึงความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
 ทรัพยากร แหล่งวิทยาการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนความ
 สัมพันธ์ระหว่างงานที่เลือกกับงานพื้นฐานด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอน
 งานเลือกเป็นประโยชน์มากที่สุด จากผลการวิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายในการจัด
 สอนงานเลือกที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะและความ
 สามารถพื้นฐานด้านวิชาอาชีพ แล้วนั้น เมื่อพิจารณาถึงจุดประสงค์ของงาน
 เลือก เพื่อส่งเสริมทักษะและวางรากฐานในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับ
 ความสนใจ ความถนัด และความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริม
 พื้นฐานการทำงาน และประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ
 ของท้องถิ่น (กรมวิชาการ 2525 : 337) ผู้วิจัยเห็นว่า ในการจัดสอน

งานเลือก โรงเรียนควรจะมุ่งให้นักเรียนมีทักษะ และความสามารถขั้นพื้นฐาน
 ด้านวิชาชีพ ควรจะส่งเสริมให้มีการฝึกปฏิบัติ ทั้งในการเรียนตามปกติ
 และการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้
 ควรจะสนับสนุนให้ศิษย์ส่งเสริมการผลิต และการจำหน่ายผลผลิตของ
 นักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการควบคู่กันไป อนึ่ง
 สำหรับผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนงานเลือกในแขนงงานบ้าน
 แขนงงานเกษตร และแขนงงานประดิษฐ์ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรจะ
 จัดสอนแขนงงานช่างให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของชุมชน และ
 เพื่อส่งเสริมการฝึกปฏิบัติในการทำงาน โดยเฉพาะการยกระดับงานช่าง
 ของท้องถิ่น ให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้น (กรมวิชาการ 2525 : 337) จากผล
 การวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนการจัดสอนงานเลือก พบว่า การดำเนินการ
 ของโรงเรียนแต่ละขนาดส่วนใหญ่ดำเนินการแตกต่างกัน กล่าวคือ โรงเรียน
 ขนาดใหญ่มาก พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับอาชีพ
 ในอนาคต และความพร้อมคานทรพยากรของโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากร
 โรงเรียนขนาดใหญ่น ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความ
 พร้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็กมาก
 พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งปัญหาที่พบ คือ โรงเรียน
 ส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิชาชีพที่มีในท้องถิ่น ขาดอุปกรณ์
 และวัสดุฝึกในการปฏิบัติ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัด
 สอนงานเลือกให้สอดคล้องกับอาชีพที่มีในท้องถิ่น ตลอดจนเหมาะสมกับสภาพ
 และความต้องการของท้องถิ่นได้ ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า
 ขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญมากในการจัดสอนงานเลือก โดยผู้บริหาร
 และผู้เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึง เพราะในโรงเรียนแต่ละขนาด จะมีความ
 พร้อมที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มาก มีความพร้อมทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์
 บุคลากร จึงทำให้การจัดสอนงานเลือกดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จะเห็นได้ว่าในการวางแผนโรงเรียนขนาดใหญ่น

ใ้ค่านี้ถึงข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต ทั้ง
 ผลการวิจัยข้างต้น ซึ่งจะสามารถสนองกับความต้องการของชุมชนและสภาพ
 ของสังคมได้เป็นอย่างดี ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
 จำเป็นจะต้องพิจารณาจากความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อ
 ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้การจัดสอนงานเลือกมีปัญหามากมาย
 และในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขาดแคลนทั้งบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ส่วน
 การจัดสอนงานเลือกจำเป็นต้องอาศัยชุมชนใหม่มีส่วนร่วม ดังนั้น
 โรงเรียนขนาดเล็กมากจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความพร้อมของชุมชนเป็น
 สำคัญ อนึ่ง สำหรับการเลือกงานเลือกที่จะช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการ
 ในการทำงานของนักเรียนแต่ละคนนั้น เพียงแต่การจัดสถานที่เรียนภาคปฏิบัติ
 เฉพาะภายในโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ไม่อาจจะตอบสนองได้อย่างเพียงพอ
 จำเป็นจะต้องอาศัยสถานฝึกงานอาชีพภายนอกโรงเรียนด้วย ดังนั้น สถานที่
 ฝึกงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนจึงมีความสำคัญกับการสอนงานเลือก
 มาก แต่ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการปฏิบัติในการส่ง
 นักเรียนไปฝึกงานนอกสถานศึกษา ซึ่งปัญหาที่กล่าวจากผลการวิจัยพบว่าที่คั้ง
 ของโรงเรียนอยู่ห่างจากสถานฝึกงานมากเกินไป สถานประกอบการ และ
 แหล่งวิทยากรที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับงานเลือกที่โรงเรียนจัดสอน ผู้วิจัยมี
 ความเห็นว่า เป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก เพราะโรงเรียนพิจารณา
 ความพร้อมของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ภายในโรงเรียนเป็นหลัก แต่ไม่ได้
 พิจารณาความต้องการและความพร้อมของท้องถิ่น จึงเกิดปัญหากังกล่าว ซึ่ง
 จำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไข เพราะแหล่งทรัพยากรชุมชนมีความสำคัญมาก
 ในการจัดสอนงานเลือก เพราะการจัดสอนกลุ่มประสบการณ์นี้เกี่ยวข้องกับ
 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งในท้องถิ่นย่อมมีบุคลากรที่มีความชำนาญใน
 การประกอบอาชีพอยู่เป็นจำนวนมาก ครูควรใช้ความชำนาญการเหล่านี้มา
 ใช้ประโยชน์ในการจัดสอนให้มากที่สุด โดยเชิญมาเป็นวิทยากรในงานอาชีพที่
 บุคลากรนั้นมีความชำนาญ นอกจากทรัพยากรบุคคลแล้ว อาจจะใช้ประโยชน์

เรื่องของอาชีพต่าง ๆ และจะเป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน ให้ประสบผลสำเร็จ และเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยเหลือนักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคม ครูสามารถให้แนวทางผสมกลมกลืนกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่ง นอกจากจะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ยังช่วยให้นักเรียนใฝ่รู้จักตนเอง และมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ได้เหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 1) ผู้วิจัย จึงเห็นว่า ในสภาพของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในปัจจุบัน การ จัดบริการแนะแนวมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัด บริการแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งถึงเหตุผลข้างต้น ผลการวิจัยยังพบอีกว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดบริการแนะแนว คือ ครูแนะแนว และครูประจำชั้น และปัญหาที่พบ คือ บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่เห็น ความสำคัญ สำหรับประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควร จะดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะหลักการแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 2-3) ใ้ระบุไว้ว่า การจัดแนะแนวจะต้องสอดคล้องอยู่ในกระบวนการเรียน การสอนของครูทุกคน และควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในการดำเนินการ ร่วมกัน ดังนั้น เมื่อผลการวิจัยพบว่าครูแนะแนวและครูประจำชั้น เป็นผู้ ดำเนินการ และมีปัญหา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่เห็นความ สำคัญ ดังนั้น ในระดับโรงเรียน ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง โดยควรจะประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนเห็น ความสำคัญของการจัดบริการแนะแนว จัดทำแผน โครงการ กำหนดผู้ รับผิดชอบ มีการสนับสนุน และติดตามประเมินผล ดังที่ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 9-10) ได้เสนอแนะ แนวทางการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ไว้ว่า ควรสำรวจความสนใจ และบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว มาประสานกับการแนะแนว

ทำความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับประโยชน์ และความจำเป็นของการ
แนะแนว จักวางโครงการ และเตรียมตัวบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่ง
เรียกว่า "คณะกรรมการแนะแนว" ของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น ครูผู้สนใจ
ในการแนะแนว ครูแนะแนว หรือครูฝ่ายส่งเสริมการศึกษาต่างๆ

2. การดำเนินการจัดสอนงานเลือก

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกขนาดส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้บริหาร ผู้ที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้า
กลุ่มประสบการณ์ และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่งเสริมและสนับสนุนด้วย
วิธีการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ชักถามถึงปัญหาการสอน มอบหมายงาน
ตามความสามารถ และสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของ วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2530 : 155) พบว่า วิธีการที่โรงเรียน
ส่วนใหญ่ใช้สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูสอน คือ ชักถามถึงปัญหาการสอน การ
ส่งเสริม และสนับสนุนของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนการ-
สอนงานเลือกของครูผู้สอนจะเป็นการ เตรียมครูให้มีความพร้อมในค่านต่าง ๆ
เนื่องจากครูต้องเตรียมตัวเองให้พร้อมเพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการ
ศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อจะไ้ทราบถึง
ความมุ่งหมาย และขอบข่ายของสิ่งที่ต้องสอน ตลอดจนแนวทางในการจัด
กิจกรรม และประสบการณ์ให้แก่ักเรียน นอกจากนั้น ครูควรจะต้องปรับปรุง
และฝึกฝนตนเอง ให้สามารถสอนได้ด้วย การศึกษา ค้นคว้า ทดลองทาง
เทคนิค วิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างได้ผลอยู่เสมอ
(ธีรยุทธ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา 2530 : 160) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ที่มีความ
สำคัญที่จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเลือกได้จน
ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ก็คือ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง นั้นเอง แต่ผล
การวิจัยพบว่า การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหา ได้แก่

ขาดงบประมาณ บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มีเวลา และไม่เห็นความสำคัญ
 สำหรับปัญหาดังกล่าว ควรจะให้ความสำคัญและดำเนินการแก้ไขตามแนวทาง
 ของกรมวิชาการ (2528 : 175) ที่ได้สรุปผลการประชุม และข้อ
 เสนอแนะ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
 ระดับประถมศึกษา เมื่อวันที่ 27-28 สิงหาคม พ.ศ. 2527 ที่ได้ข้อคิดเห็น
 ไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรให้สิ่งต่อไปนี้แก่ครู คือ
 ให้ความรู้ หรืออบรมในแง่ปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาครูไม่เข้าใจหลักสูตร หรือ
 ไม่ถนัดในการสอน ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการและ
 ความจำเป็นในการเรียนการสอน เช่น กลุ่มประสบการณ์ที่ไม่มีปัญหามาก ก็
 เน้นเป็นพิเศษ และควรให้กำลังใจแก่ครู ด้วยการออกเยี่ยมเยียน แนะนำ
 ช่วยแก้ปัญหา ยกย่องชมเชยเมื่อทำดี ปูบว่าเห็นใจความชอบเป็นพิเศษ โดย
 เน้นงานวิชาการเป็นหลัก สำหรับการส่งเสริม และสนับสนุนของผู้บริหาร
 และผู้เกี่ยวข้อง นับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็น โดยเฉพาะเอกสาร
 ประกอบหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า เอกสารประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่มี
 จำนวนไม่เพียงพอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิมล วิเศษสังข์ (2525 :
 บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อม
 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนในวิชาเลือก กลุ่มการงานและ
 พื้นฐานอาชีพ ปรากฏว่าอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า
 ได้มีการจัดทำ ใบงาน ใบความรู้ และกำหนดการสอน เพื่อใช้เป็นเอกสาร
 ประกอบหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใบงาน และใบความรู้ นั้น นับว่า
 มีความสำคัญมากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเลือกมีประสิทธิภาพ
 ยิ่งขึ้น ใบความรู้จะเป็นเอกสารที่ให้ความรู้ หรือข้อเสนอนะต่าง ๆ ที่ผู้เรียน
 ควรรู้และเข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน หรือนำไปประกอบเนื้อหา
 วิชาต่างๆ (สุทธิ ประจงศักดิ์ และ ศิริกุล ไทพิทักษ์ 2525 : 85)
 ส่วนใบงานจะเป็นเอกสารที่กล่าวถึงวิธีการ และลำดับขั้นในการปฏิบัติงาน
 โดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จงาน (สุทธิ ประจงศักดิ์ และ ศิริกุล ไทพิทักษ์

2525 : 91) สำหรับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนแต่ละคนจัดทำขึ้นเอง ผู้ให้คำแนะนำคือผู้บริหาร และครูผู้สอนในวิชาเดียวกันที่มีประสบการณ์มากกว่าในโรงเรียนเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรโดยครูผู้สอนแต่ละคนจัดทำขึ้นเอง น่าจะมีข้อจำกัด เช่น เวลาในการจัดทำจำกัด งบประมาณไม่เพียงพอ ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำไม่เพียงพอ ซึ่งผลการวิจัยยังพบในทำนองเดียวกัน คือ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก มีปัญหา ใ้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำมีไม่เพียงพอ ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก มีปัญหา ใ้แก่ ขาดแคลนงบประมาณ เมื่อพิจารณาถึงปัญหาดังกล่าว จะเห็นว่าขนาดของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญของปัญหาดังกล่าว เนื่องจากโรงเรียนแต่ละขนาด มีความพร้อมต่างกัน ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัย เห็นว่าควรจะดำเนินการจัดทำเป็นกลุ่ม ซึ่งอาจจะดำเนินการในรูปของกลุ่มโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณได้ ผู้ดำเนินการจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ โดยจัดทำเป็นต้นแบบ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครูในการดำเนินการจัดทำ ซึ่งอาจจะเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถพิเศษในท้องถิ่น หรือครูที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง และปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบ ใ้แก่ ความรู้พื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน ครูผู้สอนขาดความรู้ และเทคนิคในการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเลือก และปัญหาที่พบนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การเตรียมการสอนที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ควรจะได้รับ การส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป เพราะการเตรียมการสอน จะช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในการสอน มองเห็นแนวทางการสอน ทำให้การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และนักเรียนเกิดการ เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดองค์ประกอบของการเตรียมการสอน

ให้ประสานสัมพันธ์กัน เป็นการเตรียมการสอนที่เป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การจัด การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้ใกล้ชิด จะต้องมีการ เตรียมกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียนภาคปฏิบัติให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม ปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน และชุมชน (ธีรยุทธ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา 2530 : 160)

สำหรับการจัดแนะแนวอาชีพของครูผู้สอน ดำเนินการโดยให้ความรู้แก่นักเรียน เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของอาชีพ สืบหาความถนัด และความสนใจในอาชีพ ของนักเรียน ใช้แบบสำรวจความถนัดในอาชีพ ให้บริการข้อมูลทางอาชีพ เพื่อช่วยให้รู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเหมาะสม โดยให้ บริการครอบคลุมในเรื่องลักษณะของอาชีพ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาชีพ ประเภทของงานอาชีพ และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณา แล้ว จะเห็นว่าครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดแนะแนวอาชีพในการจัด สอนงานเลือกเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรจะทำให้การสนับสนุนให้เกิด ผลสูงสุด สำหรับการดำเนินการจัดแนะแนวอาชีพมีปัญหา ได้แก่ ครูผู้สอน ขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนว ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาในการ จัดแนะแนวอาชีพของครูผู้สอนนับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากในการจัด สอนงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ทั้งที่ ประยงค์ จินดาวงศ์ (2530 : 250) กล่าวไว้ว่า การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่สามารถส่งเสริมให้มีขึ้น โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใกล้เคียง ๆ ประการ เนื่องจากหลักการของหลักสูตรประถมศึกษามีลักษณะเบ็ดเสร็จใน ตัวเอง นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรประถมศึกษา สามารถออกไปประกอบ อาชีพได้ตามควรแก่ความถนัด และตามความสามารถของแต่ละบุคคลได้ การแนะแนวจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างเจตคติต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน หรือการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา หรือการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็น การศึกษาตลอดชีวิตที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน

เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ สมพร สุทัศน์ (2525 :79) ได้กล่าวไว้ว่า การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ให้เด็กเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต และเป็นรากฐานในการประกอบอาชีพ และเพื่อให้เด็กได้เลือกเรียนได้ถูกต้อง การแนะแนวในระดับประถมศึกษา จึงนับว่ามีส่วนสำคัญในการเลือกอาชีพของนักเรียน ครูผู้สอนนับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในการจัดแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ใกล้ชิดเด็ก รู้ความสามารถและความต้องการของเด็กได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนว โดยเฉพาะการจัดแนะแนวอาชีพ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตร ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยหน่วยงานต้นสังกัด จัดประชุมอบรม สัมมนา หรือร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดำเนินการดังกล่าวแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง ให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

3. การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก

การติดตามผลการจัดสอนงานเลือก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการติดตามและประเมินผลการเตรียมการจัดสอน ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นที่น่ายินดีที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ เพราะการจัดสอนงานเลือก กลุ่มกรงานและพื้นฐานอาชีพให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการทำงานเพื่อฝึกทักษะงานพื้นฐานอาชีพและงานเฉพาะอาชีพ เน้นกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอนเท่า ๆ กับผลงาน เน้นการพัฒนาเจตคติและลักษณะนิสัยในการทำงาน เน้นการจัดกิจกรรมโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ค้นคว้า แสวงหา และค้นพบด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการผสมผสานความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในลักษณะบูรณาการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง และมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

(ธีรยุทธ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา 2530 : 152) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนจะทองคำเป็นการอย่างจริงจัง ทองคำนี้ถึงการจัด โดยให้ สอดคล้องกับปัญหา ความพร้อม และความต้องการของนักเรียน โรงเรียน และชุมชน จำเป็นจะต้องเตรียมครู เตรียมนักเรียน ตลอดจนเตรียม สื่อการเรียนและสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วเกิดปัญหา และอุปสรรค จึงจำเป็นจะต้องประเมินผลการเตรียมการจัดสอนงานเลือก เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดสอนงานเลือก เมื่อพิจารณาถึงวิธีการติดตาม และประเมินผลการเตรียมการจัดสอน ผลการวิจัยพบว่า ใช่วิธีสังเกตจาก การปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบ และซักถามจากนักเรียน และครู ผู้สอน ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และครูประจำวิชา สำหรับวิธีการ ดำเนินการและผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวจะไม่ เพียงพอ และเป็น การดำเนินการโดยบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะได้ ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน และไม่รัดกุม และเมื่อพิจารณาถึงปัญหาการดำเนินการ แล้ว ผลการวิจัยพบว่า ขาดเครื่องมือ ขาดการกำหนดแนวทางการติดตาม และประเมินผล และขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งอาจจะพอสรุป ได้ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการตามความสามารถและความพร้อมของ โรงเรียนในแต่ละขนาด ซึ่งยังขาดแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงทำให้เกิด ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการเตรียม การจัดสอนมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการประเมินผล เพื่อจะได้วางแผนการประเมินผล โดยใช่วิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับความ ต้องการ ความพร้อม และสภาพของโรงเรียน ในแต่ละขนาด กำหนดผู้รับผิดชอบ ในการติดตามผล สร้างเครื่องมือ กำหนดแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนนำผลที่ได้ไปปรับปรุงองค์ประกอบของการจัดสอนงานเลือกอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดสอนงานเลือก กลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่ง ทะเลตะวันออก ยังมีปัญหาหลายประการ ทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการจัดสอนงานเลือก ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไข โดยความร่วมมือกันระหว่าง หน่วยงาน และ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมมือกันปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานระดับนโยบาย

ควรพิจารณาถึงความจำเป็นและความเร่งด่วนในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในค่านต่าง ๆ เพื่อจะทำให้การจัดสอนงานเลือกบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น และ ทัศนต่อสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2. หน่วยงานระดับปฏิบัติ

2.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรจะได้ศึกษาถึงปัญหาการจัดสอนงานเลือก ในโรงเรียนต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ด้วยการนิเทศ ติดตามผล เพื่อให้ได้ข้อมูลมาดำเนินการเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ ยังควรที่จะจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเลือก การจัดการเรียนการสอนเฉพาะงาน ตลอดจนการจัดบริการแนะแนว โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 กลุ่มโรงเรียน ควรมีบทบาทในการช่วยเหลือแก่โรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่ม เกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์

และวัสดุฝึก ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขั้นที่จะนำ
ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดสอนงาน เลือกอย่างมีประสิทธิภาพ
ควรร่วมมือ ประสานงานกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ศึกษานิเทศก์
จังหวัด ที่จะศึกษาถึงปัญหาการจัดสอนงานเลือก เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ
ต่อไป นอกจากนี้ ยังควรประสานงานระหว่างโรงเรียนที่มีความพร้อมต่างกัน
ให้ช่วยเหลือกันในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งวิทยากรต่างๆ

2.3 โรงเรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และให้การ
สนับสนุนการจัดสอนงานเลือกให้มีความสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการ
ของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสอนงาน
เลือกของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง
ของนักเรียนให้เข้าใจในการดำเนินการจัดสอนงานเลือก และสนับสนุนให้ใช้
แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ
กับการจัดบริการแนะแนว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแนะแนวอาชีพ เพื่อเป็น
การส่งเสริมให้การจัดสอนงานเลือกบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงสภาพการจัดแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดแนะแนวอาชีพ พร้อมทั้งรูปแบบการจัดแนะแนว
อาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนแต่ละขนาด เพื่อสนับสนุนและส่งเสริม
ให้การจัดสอนงานเลือกบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาถึงสภาพการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น พร้อมทั้งรูปแบบ
การจัดฝึกปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความพร้อม
ของโรงเรียนแต่ละขนาด